

Kontakt

Ericsson
LM

Nr 5

1948

LM-ARNAS TIDNING

Kontakten

LM-arnas tidning

Ansvarig utgivare: Hugo Lindberg
Redaktör: Sigv. Eklund tel. 453
Redaktionssekr.: Gunnar Hagwall
tel. 457

Redaktionskommitté:

Herbert Fredborg, Xup, tel. 429
Ragnar Göransson, Vta 16, tel. 258
Sigge Ringberger, Vta 27, tel. 727
Sten Tiber, VtsC, tel. 642

Lokalredaktörer:

H Adenby, Ermi, tel. 41
E Hellström, Sieverts Kabelverk, tel. 319
F Lundquist, SER, tel. 3 o. 303
S von Melsted, SRA, tel. 211
M Steiner, Kabelverket, Älvsjö, tel. 31
G Thorén, Alpha, tel. 65
K Wästfelt, SIB, tel. 569
C G Löfgren, FÖB
U Swensson, Katrineholm
U Erling, Söderhamn
O Arvidsson, Norrtälje
A Wrette, Karlskrona

Omslagsbild:

Herr Nils Eriksson och Harry Pettersson suger i för allt vad de är värda för att klara Sieverts Kabelverks dragkampseger över Ermi på LM-dagen på Skansen 12 september.

Ur innehållet:

sid.

LM Ericssons Verkstadsklubb 50 år 75	
Från trumpet till fingerskiva	76
I Roslagens famn	78
LM-dagen nr 2	80
Vi på GR	83
Var bor LM-arna	85
Idrotten	86

Ny sjukkassebok för Spånga

Telefonfabrikens Erkända Sjukassa anmodar de medlemmar, som är bosatta inom de delar av Spånga kommun, vilka den 1 januari 1949 kommer att inkorporeras med Stockholm, att före 1948 års utgång sätta sig i förbindelse med sjukkasseexpeditionen.

Som en följd av inkorporeringen måste nämigen ny medlemsbok utfärdas, gällande indirekt medlemskap hos Stockholms Erkända Centralsjukassa och månadsavgiften justeras med hänsyn härtill. Det är av vikt att detta blir gjort, eftersom svårigheter eljest uppstår vid utbetalning av sjukersättning.

Inkorporeringen avser hela Spånga kommun med undantag av Ervinge, Kymlinge, Nykroga, Silverdal, Katsverken, Duvbo, Ursvik och Råstahem. De som är bosatta inom dessa områden får behålla sitt medlemskap oförändrat.

Namnanropet upphör!

Från och med 1 januari 1949 upphör namnanropet »L M Ericsson». Istället införes ett nytt gruppnummer, nämligen 19 00 00.

Powers i Postsparbanken

Postsparbanken har från och med 1 oktober helt övergått till hålkortsbokföring. Vid insättningar och uttag lämnas numera insättningsnota respektive kvitto i form av ett hålkort, ett s. k. dualkort, på vilket man skriver på vanligt sätt, varpå det av posten stansas i automatiska stansmaskiner.

Frågan om övergång till hålkortsbokföring kom upp redan 1945 då en provanläggning installerades. Provet utökades successivt och i mitten av 1946 bestämdes att Postsparbanken skulle gå över till hålkortsbokföring i hel omfattning. Installation av Powers-maskiner pågår fortfarande.

Bokföringen omfattar ca 4 miljoner konton och i fullt utbyggt skick omfattar anläggningen bl. a. 21 tabulatorer med summakortstansmaskiner, 28 interpolatorer, 19 sorteringsmaskiner och 43 automatiska stansmaskiner och dessutom reproducerande stansmaskiner, multiplice-rande stansmaskiner, översättningsmaskiner m. m.

Dualkortet har prövats i östra postdistriktet och visat sig fungera tillfredsställande, varför hel övergång nu ägt rum. Som bekant använder posten Powers-maskiner även för källskatteredovisningen. Eftersom Postsparbanken beräknas förbruka ca 35 miljoner kort per år och åtgången för källskatteredovisningen är ungefär 30 miljoner, kommer Postverket ensamt att förbruka inte mindre än i runt tal 65 miljoner hålkort per år.

DSI levererar ställverk till DSB

Dansk Signal Industri, som gemensamt ägs av LME:s danska dotterbolag och Signalbolaget i Stockholm, håller för närvarande på att till de danska statsjärnvägarna leverera nya ställverksapparater istället för dem som förstördes under kriget. Den första apparaten har i dagarna levererats till järnvägsknuten Bramminge på Jylland. Kostnaden för istandsättande av 18 förstörda anläggningar beräknas till i runt tal 3 000 000 danska kronor.

LME får skatterestitution

I den vid 1946 års slut avgivna preliminära deklARATIONEN för 1947 räknade LME med en högre skattemässig vinst än den som framkom vid den slutliga deklARATIONEN. Detta ledde till att LME erlade för stor källskatt under 1947. I april 1948, sedan den definitiva vinsten för 1947 framkommit, anhöll LME följaktligen hos skattemyndigheterna att sålunda för mycket erlad källskatt måtte restitueras. Denna anhållan beviljades och i juli erhölls 5 000 000 kronor i restitution.

Sällskapet LME

gav den 24 september sina medlemmar om inte direkt luft under vingarna så dock ett tillfälle att stifta närmare bekantskap med svenskt trafikflyg. En visning av Bromma flygplats hade ordnats klockan 17.45 och gästerna, ungefär 125, togs emot av hr H del Monte Lijon, som delade upp dem i lämpliga grupper och dirigerade vägvisandet. Bland annat demonstrerades en DC-sexas innandömen, en rad sportmaskiner m. m. Efter visningen »bussade» man till Sieverts Kabel-

verk, där en ABA-film visades och redaktör Bertil Kjellberg höll ett kort föredrag om svensk trafikflygs, enkannerligen ABA:s utveckling. Därpå blev det supé och dans i massen, varpå stockholmarna krånglade sig hem med något av de trafikmedel som uppehåller en sparsam nattförbindelse mellan Stockholm och Sundbyberg.

Är konstföreningen för exklusiv?

Om man studerar L M Ericssons konstförenings medlemsförteckning, ser man att nästan på pricken $\frac{2}{3}$ av de cirka 300 medlemmarna tillhör kategorien kontorsanställda, medan $\frac{1}{3}$ kommer från verkstaden. Då verkstadsfolket är betydligt flera än de kontorsanställda, vore det ju logiskt, om kategorifördelningen inom Konstföreningen vore en annan än den nu är.

Vid en liten undersökning för att få fram orsaken till att verkstadsfolket är så relativt fåga representerat i Konstföreningen möttes jag nyligen av ett påstående, att Konstföreningen var så »exklusiv» att den bara passade för kontorsanställda. Nu hade jag aldrig anat, att vi kontorsanställda var så »exklusiva» av oss, men vi ska inte hänga upp oss på ord. Istället vill jag som min erfarenhet framhålla, att det hos verkstadsfolket ofta finns en intuitivt säker smak och känsla för konst, som är väl värd att odla. Och det är just detta som är Konstföreningens uppgift. Vi känner oss inte som en samling finsmakare eller ett sällskap för inbördes beröm, utan vi vill istället sammanslära, antingen vi gör det genom att försöka oss på litet aktiv konstutövning eller genom att studera goda konstnärers arbeten. I den verksamheten finns det inte plats för någon »exklusivitet», och glädjande nog har på sistone alltför många verkstadsanställda anslutit sig till Konstföreningen. Men vi hoppas att många flera ska följa exemplet. Vi gör ingen kategoriuppdelning i fritidsverksamheten, intresset för konsten känner för övrigt inte till några sådana skrankor. Därför ber jag alla verkstadsanställda medlemmar efter förmåga värva nya. Ju flera medlemmar vi har, desto bättre resultat kan vi nå i vår strävan.

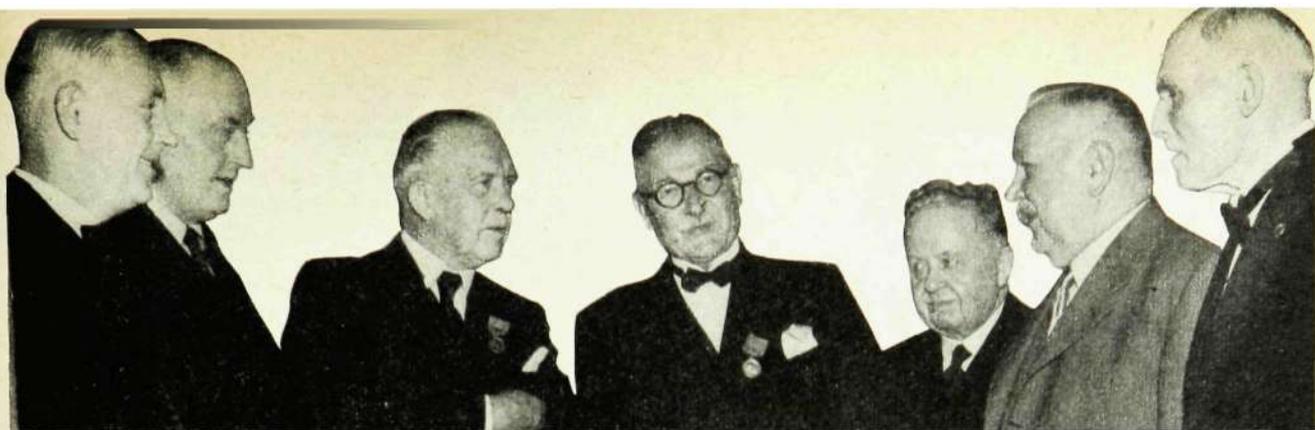
Gunnar Berggren

Konstföreningen

anordnar höstutställning i Midsommargården under 14 dagar med början 23 oktober. Denna gång får även föreningens egna amatörer ställa ut. Samtidigt inköps en rad tavlor av kända konstnärer och utlottning sker i vanlig ordning bland föreningens medlemmar.

Bidrag till julnumret

av KONTAKTEN skall vara redaktionen tillhanda senast den 20 november. Adressen är Red. av KONTAKTEN, L M Ericsson, Stockholm 32. Den interna posten kan naturligtvis också användas, och den som har lust att själv personligen lämna sitt bidrag är välkommen. För alla gäller emellertid: Skriv författarens namn och adress på manuskriptet!

LM ERICSSONS VERKSTADSKLUBB 50 ÅR

LM Ericssons Verkstadsklubb firade den 11 september sin 50-åriga tillvaro med en jubileumsfest, som omfattade en högtidlighet i Konserthusets lilla sal och en bankett på Gillet.

Festen i Konserthuset hade samlat en hel del klubbmedlemmar, särskilt många äldre, och här och var glimmade på kavajerna firmans trotjänaremedalj i guld. Bland inbjudna representanter för bolaget märktes direktörerna *Helge Ericson* och *Hans Thorelli*.

Högtidligheten inleddes av LM-orkestern, varpå Verkstadsklubbens ordförande, hr *Åke Andersson*, höll hälsningstalet. Han påminde om att LM Ericssons Verkstadsklubb bildades bara en månad senare än LO och erinrade om det första sammanträdet som hölls i ett kafé vid Drottninggatan, då till ordförande valdes John Johansson. En av dem som var med vid detta tillfälle, hr *Oskar Pettersson*, var också med vid jubileet, och talaren hälsade honom och samtliga pionjärer välkomna. Hr Andersson vände sig vidare till förbundsordföranden *Oskar Westerlund*, kvällens högtidstalare, samt till företagets representanter, i vilka han hälsade en ärlig och uppriktig motpart. Alla frågor kan inte lösas i samförståndets tecken, vi måste ibland ha olika uppfattning, men i de flesta fall åstadkoms uppgörelser, som respekteras av båda parter. Hr Andersson framförde också ett tack till företaget för den gåva, som gjort det möjligt för klubben att fira jubileet på ett värdigt sätt.

Efter hälsningstalet läste hr *Erik Nilsson*, Vta 12, en av hr *Ivar Iore* författad prolog, varpå manskören Mikrofon sjöng »Frihetseden» av Mendelssohn, »Böljan sig mindre rör» av Bellman och »Aftonstämning» av Melander.

Förbundsordföranden *Oskar Westerlund* dröjde i sitt högtidstal inledningsvis vid de förhållanden, som präglade läget i Sverige vid den tid då Verkstadsklubben tillkom. En stark emigration visar tydligt, att det var bedrövligt ställt med utkomstmöjligheterna. Sådana män som Lars Magnus Ericsson, Gustav Dalén och en rad andra har skapat industrier, som gett nya arbetsmöjligheter. Men en ännu större förändring har ägt rum genom arbetarnas egen insats. Arbetarrörelsen har skapat om Sverige, och företagen har fått lära sig inse, att det måste

finnas trivsel, och att det inte är de kuschade, som producerar mest. I den fackliga rörelsen har LM Ericssons Verkstadsklubb varit en pålitlig stöttrupp, fortsatte talaren, som framförde fackförbundets lyckönskan och tackade för gott samarbete.

Hr Åke Andersson framförde klubbens tack till hr Westerlund. Då hr Westerlund meddelat, att han snart skall avgå som ordförande, ville LM Ericssons Verkstadsklubb överlämna en liten present, »resultatet av gemensamma ansträngningar på LM».

Denna present visade sig vara en telefonapparat av diakon, ett genomskinligt pressmaterial.

I egenskap av inbjuden hade direktör Helge Ericson anhållit få säga några ord och började med att konstatera, att orsaken till att han inte personligen kunde känna alla sina medarbetare var företagets storleksklass. Tiden medger inte ens att jag, hur gärna jag än skulle vilja, känner alla vid huvudfabriken, sade talaren, mycket mindre då alla vid de anslutna företagen i in- och utlandet. Direktör Ericson uppehöll sig i fortsättningen vid fackföreningsrörelsens stora insatser och berörde även svårigheten att få arbetskraft. Arbetarstyrkan har sjunkit med 10 procent de senaste åren. Vidare är frånvarofrekvensen från arbetet alltför hög, både på verkstäder och kontor. Till största delen är den naturligtvis motiverad av fullgoda skäl, men det förekommer tyvärr också förfallolös frånvaro. Talaren sade sig med glädje ha noterat, att även arbetarorganisationen har ögonen öppna både för detta problem och för den alltför stora rörligheten på arbetsmarknaden. Till slut framförde direktör Ericson företagets hjärtliga hyllning till Verkstadsklubben.

Efter direktör Ericsons tal spelade orkestern några ungerska melodier och slutligen sjöngs »Arbetets söner». Den första avdelningen av jubileumsfestligheterna var därmed slut, och banketten på Gillet tog vid.

Överst från vänster: Medlemsveteranerna Gustaf Nilsson, Vta 15, Erik Eklund, Vta 11, Fabian Slagnell, Vta 11, Karl Gustaf Andersson, Vta 11, Erik Kjellner, Vta 11, Ture Karlsson, Vta 15 och Gustaf Olsson, Vta 11.

Nere till vänster: F. d. ordförandena Erik A Andersson, Oskar Jakobsson och Oskar Pettersson, i mitten: hr Åke Andersson, Vta 06, nuvarande ordf., riksdagsman Hans Gustafsson och hr Bengt Nilsson, närmast föregående ordförande. Där bredvid syns direktör Helge Ericson i samtal med förbundsordföranden Oscar Westerlund och klubbordföranden Åke Andersson.

Interiör av minneshallen med klockspelsmontern i mitten.

Från trumpet till fingerskiva

Vid sekelskiftet utvidgade Lars Magnus Ericsson den fabrik han 1896 lät uppföra vid Tulegatan 15, så att den kom att omfatta även fastigheterna inom nr 17—19 vid samma gata. Det var ett mycket stort bygge för den tiden och bjöd på åtskilliga finesser. Bland annat hade Ericsson planerat en utställningslokal för demonstration av apparater av egen tillverkning. Denna lokal, som inrymdes i nr 17, utrustades med en både för bolaget och för sin tid representativ lyx i form av stuckutsmyckningar, mahognysniderier, läderklädsel och annat, till vilket vi återkommer senare. Lokalen, som också användes till styrelserum, sträckte sig genom två våningar och försågs med galleri runt om. 1918, då utrymmesbristen börjat bli besvärande, togs galleriräcket bort, ett golv lades mellan de båda våningarna och utrymmena togs i anspråk för kontorsändamål.

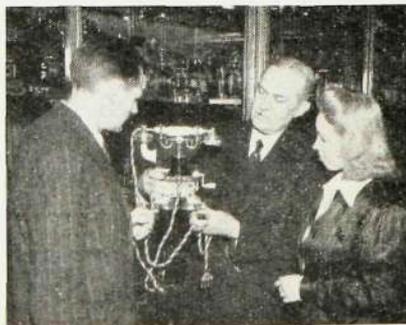
År 1929 började man ordna ett telefonmuseum i de båda rummen i tanke att museet skulle vara firmans personal till hjälp vid studium av telegraf- och telefonapparaternas utveckling. Samlingarna visade sig också vara till stor nytta, och elva år senare, 1940, uppgick de till 10 000 nummer. När bolaget flyttade ut till Midsommarkransen, blev en hel del modellsamlingar från verkstäderna också överförda till museet. Detta gjorde, att lokalerna blev för trånga, varför mycket skänktes bort till andra museer.

År 1939 erbjöd LME Stockholms stad, som förvärvat fastigheten, att återställa lokalen i dess ursprungliga skick och göra den till ett minnesrum över den svenska telefonindustriens grundare, mot att staden åtog sig att vårda samlingarna så länge fastigheten står kvar samt i händelse av husets rivning erbjuda LME att återförvärva dem. Detta

anbud accepterades och minneshallen överlämnades vid en högtidlighet år 1943.

Lokalen blev alltså helt återställd i sitt förra skick. Detta möjliggjordes genom den omsorg, med vilken ingenjören Gustaf Collberg tagit vara på alla inventarier vid omändringen 1918. Mahognyräcket till galleriet, all armatur och överhuvudtaget allt, som då flyttades bort, blev nedpackat i lädor, och man behövde nu bara packa upp sakerna igen och efter erforderlig renovering återge dem deras forna platser. Det i tidstypisk, naivt naturalistisk stil utformade stucktaket — med telefonerande änglar (eller kanske man hellre bör säga *putti*) och telefontekniska emblem etc. i hörnen! — hade man lyckligtvis lämnat oförstört, liksom den med ett slags korintiskt kapital och rikliga stuckornament försedda jugendkolonn av järn, som bär upp taket, fått stå kvar med den läderklädda, cirkulära soffan kring den åttkantiga basen. Dessa detaljer, liksom den förut omnämnda armaturen med opalfärgade lampkupor och räcket och trappans med olika telefonemblem skulpturalt prydda hörnpelare, gör att själva rummet har stort kulturhistoriskt värde, låt vara att vår tid drar på munnen åt sekelskiftets besynnerliga smak.

Ing. Gustaf Collberg, i mitten, visar fru Solveig Björk och hr E Svanberg, GR, en kopia av en lyxtelefon, som en gång skänktes till ryske tsaren.

Samlingarna i minneshallen, ordnade, katalogiserade och ofta kompletterade av ingenjör Collberg, är minst sagt rikhaltiga och skiftande och illustrerar mångsidigheten av Lars Magnus Ericssons tekniska kunnande och konstruktiva fantasi. Främst utgör de naturligtvis en utmärkt exposé över telefonteknikens utveckling samt telefonautomatiseringens gång från de första försöken till våra dagars automatväljare. Men det finns också åtskilligt annat.

Mitt i hallen tronar 1897 års utställnings stora klockspelsmonter — också den en tidstypisk historia i kuriöst varierad och modifierad gotik! — som än i dag spelar »Du gamla, du fria», »Ur svenska hjärtans djup» och andra mer eller mindre högstämnda melodier, inte hårt och okänsligt, utan nyanserat och behagligt, tack vare en särskild nyanseringsapparat, som förmedlar impulserna från det elektriska kontaktverket.

I ett hörn står den klämtapparat — för brandalarm — som var med på Parisutställningen 1881 och förresten spelar huvudrollen i en liten anekdot, som kan vara värd att berätta. Klämtapparaten, som var avsedd att placeras i ett kyrktorn eller på en höjd, skulle en dag demonstreras på fabriksgården av Lars Magnus Ericsson själv. Ericsson höll ett litet föredrag för gästerna och satte igång apparaten, som förde ett öronbedövande oväsen. En liten pojke — enligt uppgift son till en verkmästare — sprang och lekte på gården. När klämtapparaten började väsnas, blev pojken så rädd, att han flög på den respektingivande konstruktören-direktören och började boxa honom i magen med båda knytnävarna. Intermezzot ledde till ett av Lars Magnus Ericssons skratt, vilka — i varje fall på arbetstid — lär ha varit nästan lika sällsynta som greve Moltkes.

I minneshallen finns också en inramad originalritning av Ericsson, föreställande en annan brandalarmapparat, speciellt konstruerad för Visby, i vilken stad man, antingen det nu berodde på exceptionellt god sömn eller på andra omständigheter, ansåg sig behöva ta till kanonskott för att få brandkåren på benen. Apparaten bestod i princip av tre hammare, som samtidigt slog ned på var sin tändhatt, vilka till trefaldig säkerhet tände en stubin, som i sin tur fyrade av kanonen. Vid något tillfälle fungerade inte slagmekaniken, varför en man sändes upp till fabriksör L M Ericsson i Stockholm för att framföra klagomål. Ericsson gjorde några frågor, förstod genast var felet låg och gav ett lakoniskt råd av ungefär följande innehåll:

— Sätt på nya tändhattar, håll lite torrt krut i fänghålen och förse apparaten med ett regnskydd, så går den nog.

Sedan dess hörde man aldrig av flera klagomål.

Att brandalarmapparater hörde till de saker, som Lars Magnus Ericsson med framgång sysslade med, är ju bekant för de flesta. Däremot är det kanske mindre känt, att han också tillverkade exempelvis en vindriktningsvisare och vindstyrkemätare, konstruerade mycket användbara lantmäterinstrument samt sysslade med starkströmstelefoner och en mångfald andra saker, på vilka exempel finns utställda i minneshallen.

Bland föremål av mera utpräglad kuriositetsintresse lägger man märke till en liten apparat, som kommit från »Allmänna Telefons» samlingar. Dess ursprung och konstruktör är obekanta, men användningen känner man till. Apparaten är en liten tvåcylindrig ångmaskin med linbanehjul, som på försök begagnats av linjemontören vid trådspanning mellan telefongalgar på olika hus. När en wire blivit spänd, fick den tjäna som linbana för ångmaskinen, som töffade fram och tillbaka mellan »galgfåg-larna» med tråd efter tråd. Hur pass effektiv den var, är svårt att säga, men man kanske kunde undersöka saken med ett praktiskt prov! Maskinen ser ut att vara funktionsduglig än i dag.

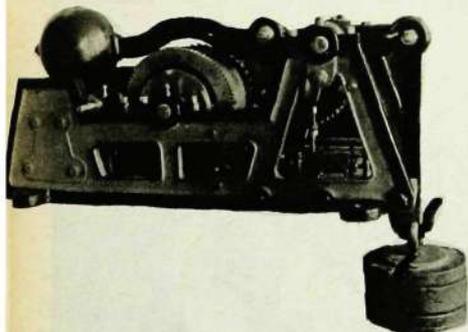

Till och med änglarna i taket telefonerar i minneshallen.

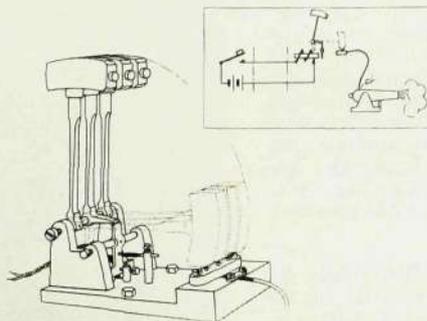
I en av montrarna ligger bl. a. direktör Boströms berömda »telefonkåpp». Direktör Boström (bolagets verkställande direktör 1900—1909) var ivrig bilist och ägare till en av de första ångbilarna i Sverige. Tyvärr var det dock stundom så och så med detta förträffliga fordons driftsäkerhet. Det kunde därför ibland hända, att direktören på väg till eller från sitt tusculum ett stycke utanför staden såg sig för-anlåten ringa till en viss åkare, som då visste vad klockan var slagen och ilade till hjälp med droska, visserligen bara om en hästkraft, men försedd med pålitlig havremotor. Det var emellertid glest mellan telefonerna längs Boströms färdeväg, och därför hade han för säkerhets skull med sig en portabel telefon. Med den teleskopiskt förlängbara spatserkåppen fick han kontakt med telefontråden längs landsvägen, ringde upp och ordnade saken.

Vi kan nu med ett par ord snudda vid kopiorna till de telefoner i lyxutförande, som skänktes tsaren av

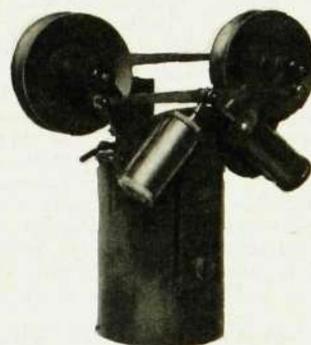
(Forts. å sid. 84)

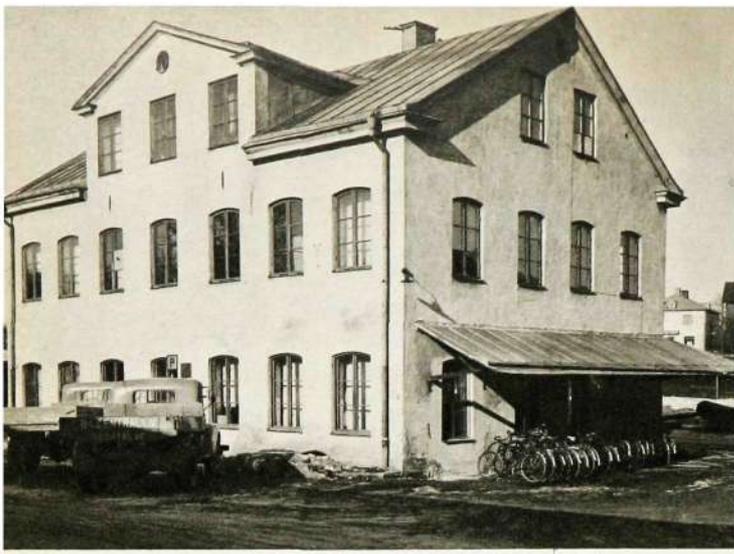
Klämtapparaten för brandalarm, visad på Parisutställningen 1881.

Perspektivritning och principskiss för brandalarmapparaten för Visby.

Ångmaskin för trådspanning mellan telefongalgar.

I Roslagens famn

Kontakten hälsar på hos LM i Norrtälje

När norrbottningen *Karl Hugo Törmenen, Vta 10*, hjälpt sin pressgjutningsmaskin att med en fräsande suck föda en siffertrumma av tennlegering, ägnar han den nyfödda detaljen en hastig blick och lagar sig till att biträda vid nästa förlösning. Det är inte hans jobb att ta hand om skötsel och putsning av siffertrummorna. Skäggnings, färgning, svarvning, rivning och tappborrnings är det andra som klarar.

Förr i världen vandrade detaljerna bara vidare till annat folk och andra maskiner inom samma avdelning. Den allt större svårigheten att få arbetskraft i Stockholm gjorde emellertid, att efterbearbetningen flyttades till Vta 56 i Norrtälje, Roslagens huvudstad och centrum för dess affärs- och nöjesliv. Dit förs detaljerna i lådor på lastbilar för att i sinom tid i fullbordat skick återkomma till Stockholm, där de numera hamnar hos Ermi för att monteras i omutliga elmätare.

Även andra avdelningar har fått kompletterande filialer i Norrtälje. För Vta 12 pressas sålunda detaljer på Vta 58, för Vta 32 monteras och förbinds på Vta 59 reläsatser och tillverkas växelbordssnören av ny typ. För Vta 36, slutligen, utsys kablar till 500-linjersväljaren.

Verkstäderna i Norrtälje är inrymda i två fastigheter, Hantverkargatan 22 och Verkstadsgatan 24, gamla Folkets hus. Den förstnämnda är den största. Tidigare var här dels köttbesiktningensbyrå, dels bibliotek. Nu disponerar L M Ericsson två och en halv våningar, varma, ljusa och dragfria lokaler, där utrymmet tillvaratagits på ett föredömligt sätt utan att trängsel uppstått.

Nedre våningen är pressningsavdelning. Tjugofem stycken pressar, de flesta från Vta 12 och en del nyanskaffade, arbetar för fullt. Ljuset faller in från tre sidor och lokalen verkar trevlig och intim. Nästan alla maskinerna betjänas av kvinnlig arbetskraft. Detta är typiskt för hela anläggningen i Norrtälje — de manliga arbetarna är i hopplös minoritet eller 20 mot 70 kvinnliga. Får fabriken full arbetsstyrka — pressningsavdelningen är den enda där styrkan är fulltalig — blir den kvinnliga majoriteten ännu mera markant. Det finns nämligen plats och arbete för ytterligare ca 40 flickor. Men vi återkommer till arbetskraftsproblemet längre fram.

I våningen en trappa upp sker koppling och lödning av reläsatser samt efterbearbetning av de inledningsvis berörda siffertrummorna till elmätare. Det sistnämnda är ett härfint precisionsarbete, där toleranserna håller sig omkring några hundradels mm. Utrymmet tillåter inte att vi ger oss in på några detaljer, men man får en god uppfattning av kravet på noggrannhet vid ett besök i kontrollrummet ytterligare en trappa upp. Med känsliga mätinstrument och genom okulärbesiktning under starka förstöringsglas provas varenda siffertrumma, och det behövs inte mera än en liten, för blotta ögat nästan osynlig felaktighet för att en trumma skall kasseras. Den kraft, som driver en elmätare, är så försvinnande liten att småfel, som i andra maskiner inte skulle betyda någonting, kan orsaka felaktigheter och stopp. Därför kan de färdiga trummorna inte heller packas i lådor utan vidare, utan staplas på varandra som myntrullar i växelkassan på en biograf.

Vi nämnde, att arbetsstyrkan inte är fulltalig. Det visade sig till en början mycket lätt att få arbetskraft, men efter en tid tröttnade åtskilliga av de kvinnliga. Orsakerna var skiftande. Det fanns de som inte orkade sköta både förvärvsarbete och hem, andra kunde inte få någon att se efter barnen under ar-

betstiden. Så småningom kom emellertid en del av dem som slutat tillbaka och bildar nu en pålitlig kärna.

De som sitter vid maskiner och arbetsbänkar tycks dock finna sig väl tillrätta, ja, många av dem förklarar att de fått »ett fint jobb» och att de inte har någon tanke på att sluta. Till dem hör fru *Alma Karlsson*, som pressar isoleringskivor till reläer. Hon är 55 år gammal och har tidigare arbetat med lantbruk i hela sitt liv.

— Det enda förargliga är att jag inte fått någon bostad i stan än utan måste åka tåget mellan Malsta och Norrtälje, förklarar hon. Annars är det här ett trevligt arbete. Fast jag är förstas inte lika kvick och ledig i fingrarna som de unga flickorna.

Fru *Valborg Broström*, som också tillhör de äldre, började på verkstaden för att hennes man var sjuk och inte kunde arbeta på rätt lång tid. När mannen blev bättre övergick hon till halvtidsarbete i verkstaden, men nu arbetar hon för fullt igen.

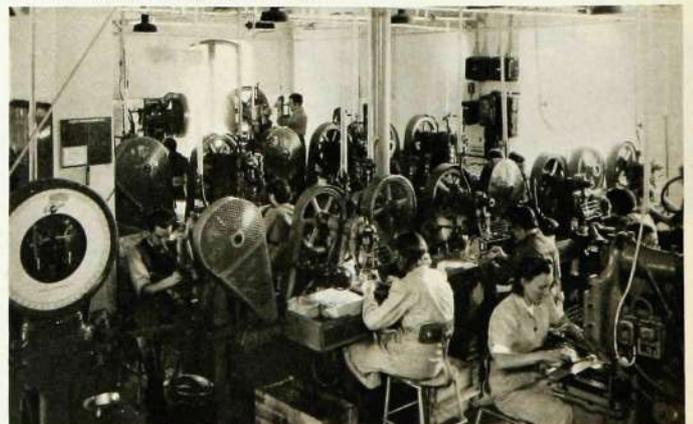
— Det är bråttom här just nu och då vill man ju göra sitt till för att arbetet skall hinnas med, förklarar hon. Vi har en känsla av att denna ansvarsmedvetna inställning är typisk för de flesta på verkstaden.

Även fru Broström menar, att hon inte kan var lika snabb som de yngre, men verkmästare *Otto Arvidsson* har en annan uppfattning. Det tog visserligen längre tid för de äldre att komma upp i samma fart som de yngre, förklarar han, men nu håller de takten och är mycket noggranna och pålitliga.

Verkmästare Arvidsson representerar tillsammans med 3 förmän arbetsledarekåren. Dessutom finns ett kvinnligt skrivbiträde. Någon egentlig kontorsavdelning finns inte. Kontorsarbetet, inklusive avlöningsuträkningarna, sköts i Midsommar-kransen, där också platschefen, ingenjör *Lars Wigren, Vta 10*, håller till för det mesta. Ungefär en dag i veckan är han emellertid uppe i Norrtälje.

Den avdelning, som är inhytt i gamla Folkets hus, förestås av fröken *Ellen Andersson*, som varit på LM i 37 år och för länge sedan avancerat till förman. Hon kontrollerar med van blick tillverkningen av växelbordssnören och väljarkablar och tycker det är skönt att ha fått flytta ut till en småstad med idylliska förhållanden.

Överst i v. exteriör av verkstaden vid Hantverkargatan i Norrtälje. Nedan: Tjugofem maskiner har inrymts i pressningsavdelningen, Vta 58. Det starka kvinnliga inslaget är tydligt märkbart.

I gamla Folkets hus tillverkas växelbordssnören och väljarkablar.

Koppling och lödning av reläsatser i verkstaden vid Hantverkargatan.

Materielmannen Bertil Frantz, verkstadens hustomte, kontrollerar ett maskinverktyg.

Verkmästare Otto Arvidsson diskuterar en koppelingsdetalj med fröken Britta Sundin.

Fru Clary Svensson svarvar, tappborrar och river siffertrumror.

Gamla LM-minnen

KONTAKTEN börjar härmed en serie minnen från gamla tider, berättade av äldre LM-are. Vi har redan en del på lager, men hälsar flera berättare välkomna med bidrag. Vi tar också gärna emot fotografier från arbetet för i tiden, och både text och bilder honoreras på vanligt sätt.

Vi överlämnar här ordet till hr P Ohlin, Vta 30.

Vi hade en kamrat på avdelningen en gång i världen, som hade ovanligt stora fötter. De var långa som skidor, och dessutom gick han utåt med tårna, så att fötterna svepte som stora klappträn när han gick.

En dag hade någon råkat sätta ett par splitter nya galoscher bredvid en burk kvistfernissa, som användes till att stryka på ryggarna på väggapparaterna. Den långfotade kom gående och sopade till fernissburken med ena foten, så att burken tippade över och fernissan rann ut i galoscherna.

Galoschernas ägare blev arg, och det kan man ju begripa. Han sa åt »brottslingen», att han åtminstone kunde hålla ur fernissan ur galoscherna och göra dem rena. Men det var under

den andres värdighet — han seglade lugnt vidare.

En annan gång såg jag honom komma ut ur en affär vid Brunkebergstorg. Det stod en rulle tyg i dörren. Den svepte han till med ena foten så rullen gav sig ut på äventyr längs gatan. Det var en syn för gudar att se biträdena springa och samla ihop många meter tyg på stenläggningen. För gärningsmannen hjälpte naturligtvis inte till och låtsade överhuvud taget inte att man märkt något.

Det var inte så vanligt med skåningar i Stockholm på den tiden, och skånskan lät förskräcklig i våra öron. När vi fick en skånsk arbetskamrat hade han därför namnet »Kråkan» som i en liten ask, och var han visade sig, var det alltid någon som kraxade som en kråka.

Vi hade verkstadsklubbmöten i aulan i läroverket vid Roslagsgatan. En gång, när »Kråkan» kom dit, satte han sig helt omisständigt mitt för en väggmålning, som föreställde en björkskog.

— Trivs du i skogen, skrek en spjuver.

»Kråkan» vände sig om, fick se målningen, tog sin hatt och gick utan ett ord. Sen dröjde det flera år innan han kom på något klubbmöte, och den som ropat talade han inte med på ett helt år.

En annan kamrat var »Smällis». Han var mycket törstig och hade följaktligen aldrig några pengar. En dag jämrade han sig över magvärk, innanmätet var i olag och behövde ett par suppar för att komma i ordning igen.

En sup kostade på den tiden 8 öre. En av kamraterna lovade »Smällis» 50 öre om han fick stryka kvistfernissa på händerna på honom, vad det nu skulle tjäna till. »Smällis» gick med på affären, men just som kardorna var färdigfernissade kom verkmästare Andersson. »Smällis» ville gömma sig och kamraten fick in honom i ett lagerrum och låste dörren. Sen glömde han bort honom, så »Smällis» fick stanna där i över en timme. Om han fick sin 50-öring sen, minns jag inte, men jag kommer ihåg att fernissan satt kvar i en hel vecka.

Telesignalteori

De flesta känner väl till historien om italienaren som skulle klargöra sin uppfattning om begreppet telegrafi. Han förklarade, att han tänkte sig telegrafan som en mycket lång hund, som stod med frambenen i Paris och bakbenen i Rom. Om man så nöp den i svansen i Rom, så skällde den i Paris. Storm P., Danmarks store humorist, faun denna förklaring utmärkt.

— Nå, men trådlös telegrafi då, undrade någon.

— Precis samma sak, svarade Storm P. Fast naturligtvis utan hund.

LM-dagen nr 2

Fritidskommitténs ordförande, hr Karl Karlsson, hälsar välkommen.

Fritidskommittén greps nog av en viss nervositet inför LM-dagen på Skansen den 12 september. Väderlekstjänst hotade nämligen med regn, men som det stundom händer blev det tvärtom, och solen formligen slösade med ljus när det högtidliga öppnandet ägde rum klockan 13 på Tingsvallen, där publiken för övrigt var betydligt mera talrik än i fjol.

Fritidskommitténs ordförande, hr *Karl Karlsson*, Vta 07, framhöll avsikten att göra LM-dagen till en tradition. Den ger de anställda tillfälle att låta familjer och vänner se vad LM-arna förmår åstadkomma på fritid, enskilt och i samverkan. Efter att särskilt ha hälsat de många pensionärerna välkomna uttalade hr Karlsson en förhoppning om god trevnad.

Direktör *Helge Ericson* gav inledningsvis en liten överblick över LME-gruppen och berörde några aktuella problem, särskilt bristen på arbetskraft och tendensen till för stor frånvaro. Vidare framhöll han betydelsen av samverkan mellan alla anställda och betonade, att man aldrig får glömma den mänskliga faktorn och den betydelse individens trivsel spelar för vår industri. Till denna trivsel bidrar fritidsverksamheten, som inom LM-företagen står mycket högt. Talaren utbringade slutligen ett leve för företaget.

De båda talen inramades av musik av LM-orkestern under hr *E Malmbergs* ledning och sång av Kabelverkets manskör, ledd av hr *Harald Carlsson*.

LM-dagens program var i övrigt ytterst innehållsrikt. Teatersektionen gav på Skansenteatern inför talrik publik och med stort bifall »Folket i Simlångsdalen», regisserad av *Sven d'Ailly*. Samtidigt började LME-mästerskapen i dragkamp vid Orsakullen. Tyvärr var det bara två lag som möttes — andra hade givit återbud — men de drog

Överst till vänster sjunger Älvsjö kabelverks manskör. Därunder en bild av orkester och publik under mid-dagskonserten på Solliden. Härintill ger hr *K Elmlund*, och hr *H Geidon*, en uppvisning i brotning.

istället så att man bort kunna spela fiol på repet. Resultatet av stretandet blev att Sieverts Kabelverk segrade över Ermi.

Som en motsvarighet till teaterföreställningen kan man beteckna den gedigna konsert, som LM-orkestern, manskören Mikrofon och Kabelverkets manskör gemensamt gav på Solliden mellan 14.15 och 16. Tyngdpunkten utgjordes av Griegs »Landkjenning», utförd av orkestern och körerna gemensamt under ledning av musikdirektör *Eric Ehnwall*.

Under tiden var det en livligt uppskattad brottningsuppvisning på Tingsvallen, där idrottsledaren *H Forsberg* stod för arrangementet, samt en snabbt och trevligt spelad handbollsmatch mellan LME-flickorna och Radiolaflickorna. LME-flickorna vann med 3—0 och var därmed koncernmästare.

Efter teatern och konserten var det folkdansarnas tur att visa sig på dansbanan vid Bollnåstorget. Publiken trängdes omkring banan och applåderade livligt och hjärtligt. Det är också sällan man ser ett så vältrimmat folkdanslag som LM:s.

Ungefär samtidigt besegrade LM:s varspaspelare Kabelverkets med 12—2, 12—5 och vann därmed finalen och koncernturneringen.

Kvällens stora underhållningsprogram på Solliden inleddes av LM-orkestern under hr *Eric Malmberg*, varpå hr *Erik Nilsson*, *Vta 12*, hade en stunds uppläsning. Denna följdes av musik av Kabelverkets dragspelsorkester och uppläsning av hr *Helge Degervall* från Kabelverket, varpå LM-kören samlades på estraden och inledde sin avdelning med Gades »Morgonsång». Kören och orkestern utförde sedan tillsammans under ledning av kördirigenten, musikdirektör *J Gohs*, »Zigenarens liv» av Schumann och ett potpurri ur »Vita hästen» av Benatzky. Dessutom sjöng hr *Rudolf Nordström*, LME, till orkesterackompanjemang tvenne operaarior och »Nu är jag pank och fågelfri» ur Millöckers »Tiggarestudenten». Bifallet var mycket livligt. Underhållningsprogrammet avslutades sedan av orkestern med hr Malmberg som dirigent, och som sista nummer spelades dirigentens egen komposition, LM-marschen.

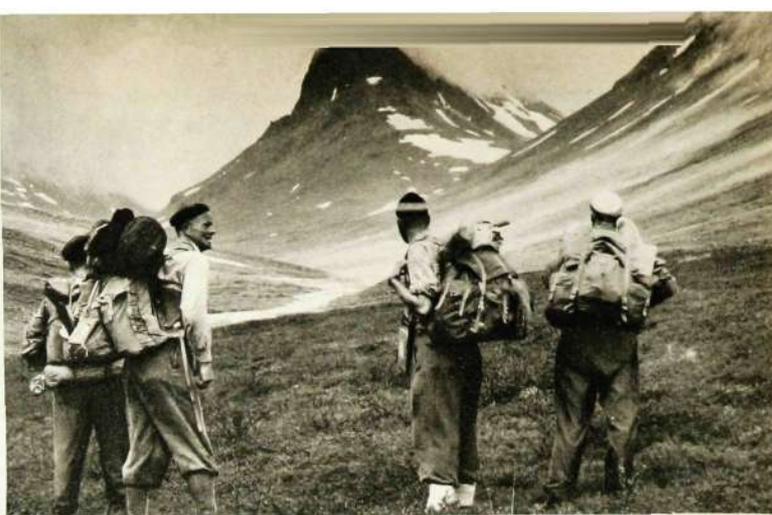
Bröderna Anders och Erik Rickman dansar halling (ovan). Bland skansenbesökande gamla LM:are märktes f. verkmästaren Cru-sell (nedan t. v.) och f. verkmästare Johansson, mera känd som »Java-Jocke» (nedan t. h.)

Teatersektionens framförande av »Folket i Sim-långsdalen» rönt stor uppmärksamhet. Överst t. v. Åke Starck och Ulla Widén som Jörgen Ödman och Marit Folkesson, därunder en bild av stora dansscenen i sista akten och därovan en publik-bild.

På höstsidan

Här syns två LM-are på upptäcktsfärd i världens största stad. Ser det ut på det sättet i New York? Nej, världens till yttinnehållet största stad heter varken New York, London eller Tokyo utan rätt och slätt Kiruna och har Torne Träsk till stadsparksdamm och Kebnekajse till stadsberg. De båda resenärerna var ingenjörerna G Enquist, Gns, och N Hagman, Alpha. Färden gick från Abisko längs Kungleden till Vistasvagge, Stuur Reitasvagge, Sälkastugorna, Singistugan och Kebnekåtan till Kebnekajse turiststation. Efter bestigning av sydtoppen gick promenaden vidare till Tarfalajaura och Nikkaluokta, därifrån togs bussen till Kiruna.

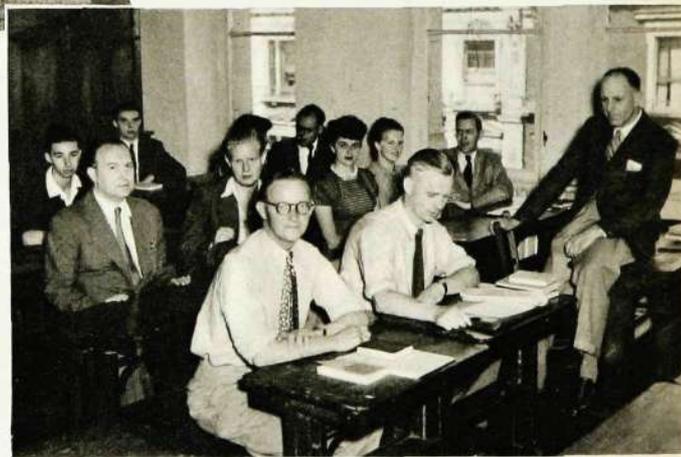

LM Ericsson hade 24 september besök av ingen mindre än den svensk-amerikanske storuppfinnaren dr Ernst Alexanderson, tidigare forskningschef i General Electric. Dr Alexanderson, som kom till Sverige för att föreläsa, gjorde en rundvandring genom LM:s lokaler. På bilden här ovan demonstrerar överingenjör H Blomberg, U.C. en 500-väljare för dr Alexanderson, medan generaldirektör W Borgquist, ordförande i LM Ericssons styrelse, ser på.

I allmänhet brukar KONTAKTEN av sina läsare uppvaktas med oftast mycket välkomna bilder från sommarens semesteräventyr. Här har vi i stället fått en bild från en man, som satt sig på skolbänken. Det är herr E. Lönnqvist, Vi, en av LME-stipendiatarerna, som reste till London för att under några veckor läsa engelska i City of London College. Lönnqvist syns närmast kameran. Skolan hade för tillfället 156 elever från 16 olika nationer.

»Europa-laget» i damstafett 4x100 m. i »LME-olympiaden» i Katrineholm. Från vänster: Maimu Ojaste, Estland, Helena Kauffmann, Rumänien, Ruth Mortensen, Danmark, Ulla Lundgren, Sverige.

LM:s barnpensjonat på Resarö har i sommar haft 80 gäster fördelade på två kontingenter om 40 i varje. Båda barngrupperna fick stanna i precis fem veckor. Det genomsnittliga hälsotillståndet var hela tiden gott och viktökningen tillfredsställande. Föreståndarinnan var som tidigare barnträdgårdsläroinnan fru Lena Yesson, som på bilden här nedan syns på väg med sina skyddslingar till Midsommargården, där barnen vägdes efter hemkomsten. På bilden bredvid ser Berit Eckerbrandt resvan och säker ut med sin adresslapp på bröstet.

Vi på GR

Ett av de senaste skotten på det gamla LM-trädet är Telesignalfabriken i Gröndal, som av någon fantasibegåvad överhetsperson döpts till GR. Det påminner för den oinvigde om en islens hunds morande, men oss här ute ger »namnet» en vision av gröna dalar, vatten och höga berg.

GR är en fabrik på ett sluttande plan. Ormbergsvägen, som är adressorten, är nämligen en enda lång backe, och endast Olle Engkvists ingenjörssnille hindrar GR att glida ner på Mälarens botten. Innan vi motvilligt går in genom portarna till vår arbetsplats, har vi att slita ögonen från en underbar utsikt: rakt framför oss ett brett band av blått vatten och på andra sidan en mur av lummiga träd. Vad gör det sen, att vattnet innehåller 8,3 miljarder bakterier pr mm³, och att träden döljer Långholmens bekanta väl-färdsinriktning!

Om somrarna hör vi genom de öppna fönstren guidernas högtalarförstärkta utantilläxa från sightseeingbåtarna:

— Där har vi de berömda stjärnhus, som kallas stjärnhus, för att dom är byggda som stjärnhus, sen ser vi ett stort rödbrunt hus, det är LM Ericsson, sen har vi Saltsjöbadens Tvätt...

I det stora, rödbruna huset GR uppfinnes, konstrueras och tillverkas grejer och mojar för alla kategorier i vårt moderna samhälle. Hög och låg stiftar bekantskap med vår mångsidiga telesignaltetnik. Det är högsta chefen, som med lätt fingertryck på en knapp distribuerar sin Vilja, det är den jäktade affärsmannen, som per telegraf vidarebefordrar sitt senaste rävspelsdrag, det är kontorsslaven, som med hungriga ögon sneglar på den elektriska kontorsklockan, det är vi alla, direktörer, chefer och människor, som dagligen vid stämpelklockan registrerar vårt goda eller dåliga samvete, det är den sene nattvandranden, som för att kontrollera brandkårens beredskap drar i det röda handtaget, det är till slut den ändå senare nattvandranden, som för att försörja hustru och barn ser sig nödsakad att göra en stöt men avslöjas av osynliga strålar eller trasslar in sig i djävulskt utplacade trådar, som med 100-procentig effektivitet ropar på polis.

Vi GR-are (ett lätt sagt och välljudande ord) har kommit ur skilda läger. Ursprungligen var vi en utvald skara från HF, där vi kallades Y, Vta 28 m. m. Eliten ibland oss utgöres dock av f. d. kungstornsmänniskor, som vana vid stora höjder och överblickar placerat sig högst uppe under taket. Vi hade lite roligt åt ett yttrande, som i början fälldes där uppe: En av damerna hade dagligen i ett par månaders tid självupptagen vandrat upp för de många kontorstrapporna, sorterat och noterat koder och konton och varje lunchrast tagit de få stegen till SARA:s lunchrum. Där fick hon en dag en eftertänksam rynka mellan ögonen och sa:

— Jag tycker det bullrar så konstigt under oss jämt. Är det någon slags verkstad där nere?

Och det var det faktiskt. Från stjärnhus, sekelskiftesvillor och den folkrika Gröndalsvägen har den förut fåtaliga verk-

stadspersonalen erhållit friskt blod så att säga. Här ute bor ett vaket och händigt släkte, självmedvetet och frihetsälskande. Den sista egenskapen tar sig särskilt uttryck på lördagar och måndagar, men det är nog inget speciellt gröndalskt drag.

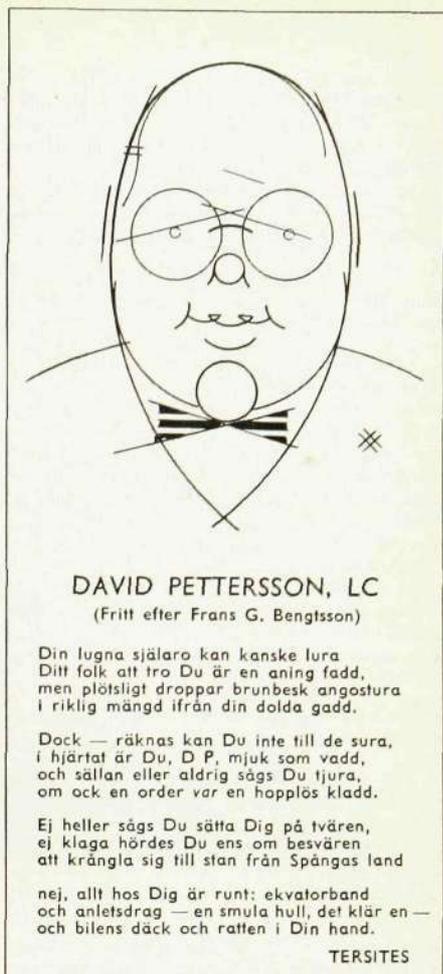
En lika naturlig som glädjande följd av GR:s relativt låga numerär är lättheten att uppnå kontakt olika avdelningar och människor emellan. Här råder också bästa möjliga samarbetsanda både i fråga om arbete och fritidssysselsättningar. Om det senare bär bl. a. en lyckosam och omfattande idrottsverksamhet vittne. Följ med i Kontaktens idrottspalter, så ska ni få se, att det vimlar av GR.

När vi nu är inne på samarbete och kamratskap, ska vi passa på att sluta den här lilla snabbskissen med en historia, som belyser, vilken vidd som kan läggas i dom begreppen.

Fru Andersson, f. d. hemmafru, hade arbetat några dar i verkstaden. Så kom hon en dag till förmannen och bad att få sluta. Orsaken kom så småningom fram. Hon gillade inte kamraterna:

— I går när jag gick hem, så sa jag åt fru Johansson: Du, jag kommer nog inte förrän vid 10-tiden i morgon, men du kan va hygglig och stämpla mitt kort klockan 7. Och så när jag kommer klockan 10, är kortet ostämplat!!

Ricwa

DAVID PETERSSON, LC

(Fritt efter Frans G. Bengtsson)

Din lugna själaro kan kanske lura
Ditt folk att tro Du är en aning fadd,
men plötsligt droppar brunbesk angostura
i riklig mängd ifrån din dolda gadd.

Dock — räknas kan Du inte till de sura,
i hjärtat är Du, D P, mjuk som vadd,
och sällan eller aldrig sågs Du tjura,
om ock en order var en hopplös kladd.

Ej heller sågs Du sätta Dig på tvären,
ej klaga hördes Du ens om besvären
att krängla sig till stan från Spängas land

nej, allt hos Dig är runt: ekvatorband
och anletsdrag — en smula hull, det klar en —
och bilens däck och ratten i Din hand.

TERSITES

KAK:s förtjänstmärke till fem LM-chaufförer

Fem av L M Ericsson-företagens chaufförer har tilldelats KAK:s förtjänstmärke i silver för prickfri körning under tio års tid. Förtjänstmärket utdelades av prins Bertil vid KAK:s årsmöte i Grands spelsal.

De fem chaufförerna är Rudolf Eriksson, Georg Carlsson och Oscar Sjökvist, LME, Gösta Brenning, GR, och Stig Ivarsson, Ermí.

Rudolf Eriksson kom till LM efter att ha kört posten ett par år i sin roslagska

hemtrakt. På LM fick han först ett par års tid arbeta i packrummet.

— Det var bra, förklarade han, för man fick lära sig vad som finns i de olika lädorna. Sen fick jag börja köra lastbil, och nu åker jag omkring med skåpbilen för hemarbetsavdelningen. Det är en bra vagn, en Volvo, slistark och säker. Missöden? Nej, inte något nämnvärt. Då hade jag ju inte fått det här märket, förresten.

Hr Georg Carlsson kom till LM redan 1926, men det dröjde hela nio år innan han blev bilförare.

— Jag gästspelade på flera avdelningar först, bland annat på förnicklingen och i packrummet. 1935 började jag köra en skåpbil för demonstration av radioapparater och annat i den stilen. Det var inga långa resor, så där en tre mil utanför stan, men de var besvärliga ändå många gånger. Det är inte så lätt att hitta och inte så enkelt att hålla kärran på vägen i djup snö eller ishalka. Under kriget började jag köra lastbil och sen blev jag chaufför åt direktör Sterner, och sen han flyttat till Amerika kör jag åt direktionen utan att vara »bunden» vid någon särskild.

Oscar Sjökvist tog körkort 1919 och kom till LM tio år senare.

— Jag är egentligen mogen för guldmärket, men man måste ju ha silver först. Annars har jag 15 prickfria år och väl det. Jag började med lastbil, men blev gengasförgiftad under kriget och fick personbil istället för att det är lättare arbete.

Svåra körningar? Jo, för all del, vinterkörningarna till Borås under stationsbygget där var inte enkla. Och det var dyrbara lass man hade. Men det blev aldrig några skador vare sig på bilen eller lasset.

Gösta Brenning gjorde sin entré på LM 1926 och jobbade först på Vta 04 i sju år. Sen fick han åka matsäck på lastbil några år för att så småningom ta ratten i egna händer. Sista tiden som lastbilförare körde han långsträckor, bl. a. till Borås.

— När direktör Ericson blev chef på LM, körde jag hans bil i ungefär 2½ år. Sen behövdes det en personbilchaufför till Gröndal, och då fick jag det jobbet.

Stig Ivarsson började som springpojke på LM 1931 och fick börja köra lastbil 1935. Under semestrarna körde han personbilen åt direktör Gerdhem, som då var chef för FÖB, och följde sedan med till Ermi som personbilförare.

Missöden? Ja, små tillbud kan ju aldrig undvikas. En flicka, som inte hade broms på cykeln, skrämde mig ordentligt. Hon åkte in mellan min vagn och en annan, och jag kände hur ena bakhjulet gick över något. Men det var lyckligtvis bara cykeln. Flickan var oskadad.

En annan LM-chaufför, *Olof Valdemar Kjell*, fick redan 1945 KAK:s silvermärke. Hr Kjell kom till LM 1928 och blev ordinarie bilförare 1929. Efter åtskilliga år som lastbilförare flyttades han över till personbilarna och kör nu sedan ungefär halvannat år VD:s bil.

LME-studier

Någon ny tryckning av det digra studieprogram, som utgavs för läsåret 1946—47 blir det inte heller för innevarande läsår. I stället utdelas ett koncentrerat program, i vilket endast ämnens namn, studiemetoder, kostnader etc. är sammanfattade. Det är naturligtvis pappersbristen, som tvingar oss till denna åtgärd. De — och jag hoppas det blir många — som är intresserade av ett eller flera ämnen kan sedan ta kontakt med Pu för närmare upplysningar enligt anvisningarna i programmet.

För konstruktörerna vid HF tas hela serien konstruktörsämnen upp igen. Det nya för läsåret blir att samtliga dessa ämnen kommer att studeras i en följd och att anmälan omfattar hela serien på en gång.

Vår egen korrespondenskurs Allmän telefonteknik utgör som bekant det grundläggande ämnet inom telefontekniken, som man måste ha läst för att få följa med ämnen på högre plan. Denna korrespondenskurs har skrivits om och utökats så att den nu omfattar inte mindre än 15 lärobrev. I sitt nya skick kommer den att presentera grundprinciperna för telefontekniken på ett betydligt bättre och klarare sätt än tidigare. Jag vill därför rekommendera denna kurs alldeles särskilt. Utökningen av kursen är för övrigt så avsevärd att även de som tidigare studerat den äldre kursen i många fall har stor nytta av att även ta den nya.

En annan korrespondenskurs, som jag särskilt vill rekommendera, är Svenska för tekniker, som är utarbetad speciellt för oss. Denna kurs ger faktiskt så många goda och praktiska synpunkter på behandlingen av svenska språket i alla de olika sammanhang en tekniker kommer i kontakt med, att den är nyttig för envar, oberoende av tidigare utbildning. Alla som skriver rapporter, protokoll, beskrivningar, brev m. m. har direkt nytta av att få några synpunkter på hur man behandlar det svenska språket ledigt.

Välkommen till studiearbetet under läsåret 1948—1949!

T Porsander

I Söderhamn

uppgår personalstyrkan vid LM-fabriken nu till 489. Utbildningsverkstaden i Stugsund har övertagits av KV och 20 anställda undergår f. n. utbildning där.

Matsalen i fabriken är nu färdig och togs officiellt i bruk 28 september. Anläggningsarbetena runt fabriksområdet är i det närmaste avslutade och genom att påföra stora mängder matjord har man ordnat fina blomterrasser. Cykelstall har också monterats upp.

Korporationsklubben hade 18 september ordnat kabaré med dans, som samlat ca 250 anställda med anhöriga. Man dansade på nytt parkettgolv i en av avdelningarna, och musiken bestods av en nystartad orkester från orten. Klubben har för övrigt skaffat fotbollsutrustning, och fotbollslaget har kämpat en del matcher mot andra korpklubbar i stan. Sist besegrades Konsum med 1—0. Vidare har två gymnastikavdelningar bildats, en manlig och en kvinnlig. Båda anordnar en timmes gymnastik i veckan i läroverkets gymnastiksal.

Man övar även andliga idrotter. Två studiecirkel i engelska under ledning av fru Aina von Goes, *Exk*, samt syster Lilly, *Pk*, har börjat verksamheten. Vidare finns ett bibliotek med teknisk litteratur samt LM:s kompendier. Personal från verkstad och kontor deltar också i LM:s korrespondenskurser, som ordnas av Pu i Midsommarkransen.

Till slut en liten solskenshistoria. En morgon kom en av de anställda, som bor i en av socknarna omkring stan, fram till förmannen och förklarade:

— Han förstår, att ida kan ja int arbäta, för dä ä nämligen så si, att våran gris har brytje ett ben så ja måste hem ä slakta'n. Men dotra mi, söm ä nästan lika bra söm ja, skickar ja hit iställe, så stolen in skall behöva stå tom!

Vi kan, som synes, inte klaga på ambitionen. *Erhill*

Trevlig minnesskrift

L M Ericssons verkstadsklubb har med anledning av sitt 50-årsjubileum utgivit en av Bo Carlsson författad och redigerad minnesskrift. Skriften ger en intressant återblick på de gångna 50 årens arbete, dess bekymmer och glädjämnen, organisationens tillväxt osv. Den innehåller också roliga glimtar och episoder samt ett värdefullt bildmaterial. Skriften säljs för det billiga priset av 3: — kronor.

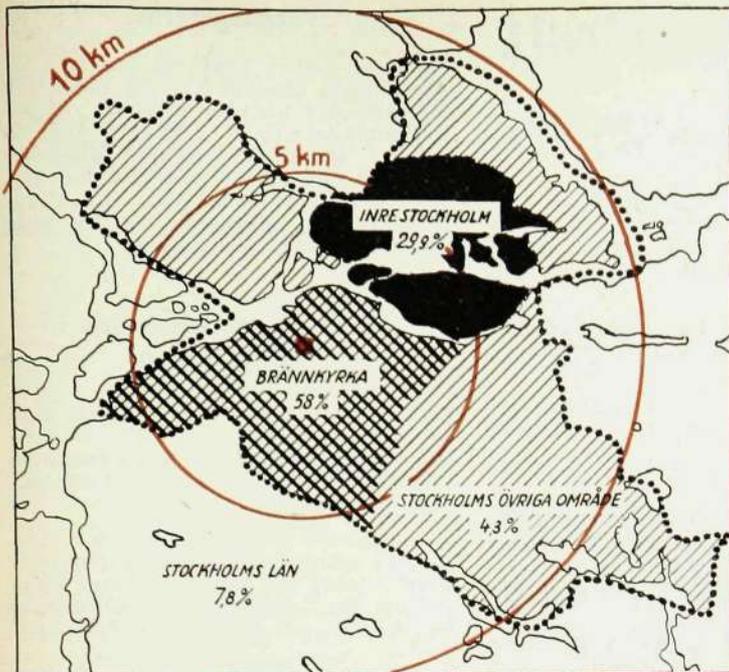
Från trumpet till fingerskiva

(Forts. från sid. 77)

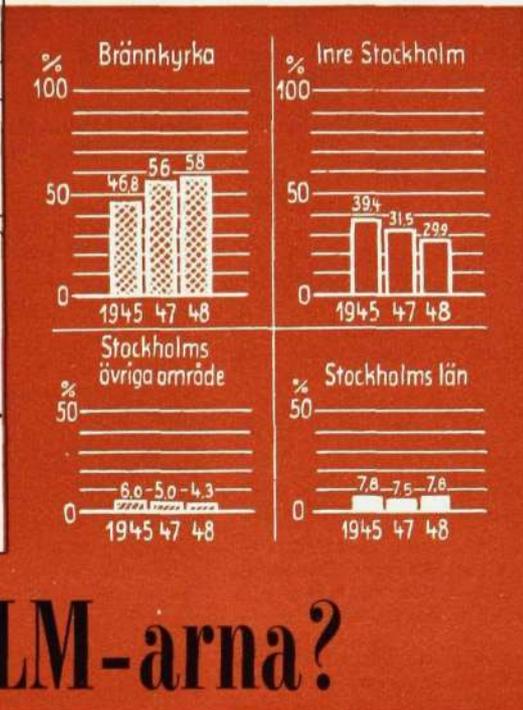
Ryssland, emiren av Afghanistan och kediven av Egypten och sedan kasta en blick på Lars Magnus Ericssons skrivbord, där några av hans mest uppmärksammade konstruktioner står uppställda, såsom spiralmikrofonen och signaljacken samt på sin plats i borte vänstra hörnet 1884 års telefon. Här finns inte spår av lyx, ingenting på något sätt märkvärdigt, men man känner ändå något liknande vördnad vid tanken på, att det var från detta enkla bord, som den svenska telefonindustriens öden till stor del dirigerades under en lång följd av år.

En annan sak, som stämmer till eftertanke, är en trampdriven metallsvav. Man frågar sig genast, om det var den, som utgjorde Lars Magnus Ericssons första »maskinpark». Tyvärr har emellertid den ursprungliga svaren gått förlorad. Den måste dock ha varit av ungefär samma typ som den här bevarade, vilken därför gott kan få tjäna som utgångspunkt för den utvecklingskurva, vars ändpunkt t. v. kan sägas ligga i de väldiga maskinhallarna i Midsommarkransen.

Det kan vara överflödigt att gå in på ytterligare detaljer. Låt oss till slut bara kasta en blick på styrelsebordet, på gästboken med mängder av exotiska namn, på L M Ericssons och H T Cedergrens porträtt, på medaljdiplomer från en rad olika utställningar, på experimentmodeller och antedeluvianska växelbord och konstatera, att minnesshallen är något, som både givaren och mottagaren kan känna sig stolta över. Den omhänderhas nu av Stockholms Stadsmuseum, och intresserade kan vända sig till vice värden, C Mattsson, Tulegatan 19, n. b. t. v., som på begäran visar den för besökande.

Kartan visar LM-arnas procentuella fördelning mellan Brännkyrka, inre Stockholm, Stockholm i övrigt och Stockholms län.

Diagrammen illustrerar hur Brännkyrka fått allt flera LM:are bland sin bofasta befolkning, medan inre Stockholm och Stockholms övriga område återlätit och Stockholms län hållit sig konstant.

Var bor LM-arna?

Var bor de som arbetar vid LM Eriessons huvudfabrik i Midsommarkransen?

Det var en både naturlig och önskvärd utveckling, att många LM-are då fabriken flyttades från Thulegatan till Midsommarkransen följde efter och bosatte sig i den nya fabriken närhet.

Till en början, medan det ännu var förhållandevis gott om bostäder i stadens inre delar, gick denna »emigration» dock ganska trögt. Det gick så långt, att bolaget fann det lämpligt att ekonomiskt hjälpa en bostadsrättsförening, som inte fick sina lägenheter uthyrda, och dessutom sökte man genom län och borgen åt dem som ville köpa villa eller lägenhet i fabriken närhet stimulera överflyttningen till Midsommarkransen.

Så kom bostadsbristen. Midsommarkransen och samhällena där omkring blev ett av de få distrikt, där man fortfarande kunde få bostäder. Följden blev den stora invasionen, och snart var det lika omöjligt att uppdriva en lägenhet här ute som på andra håll. För närvarande är våningsbyte praktiskt taget den enda möjligheten. Brännkyrka har också blivit den del av Stor-Stockholm, som hyser de flesta LM-arna.

En sammanställning av siffrorna för juni månad 1948 visar, att Midsommarkransen är den populäraste boplaten för huvudfabrikens arbetare, medan Hägerstensåsen kommer på andra plats. För tjänstemännens del är förhållandet det rakt motsatta. För båda kategoriernas del kommer Västberga som god trea.

Närmast efter Brännkyrka kommer »inre staden», dvs. Söder, Gamla stan, Vasastaden, Norr, Kungsholmen, Östermalm och Gärdet. Detta gäller både totalt och kategorivis. På tredje plats kommer slutligen Stockholms län. Övriga är fördelade på Bromma och Enskede.

Räknar man i procent visar det sig, att drygt 58 % av samtliga vid huvudfabriken anställda bor i Brännkyrka församling, 29,9 % i inre staden och 7,8 % i Stockholms län.

Går man tillbaka ett par år, finner man, att Brännkyrka 1945 hade 46,8 % av ovannämnda LM-are, inre Stockholm 39,4 och

Stockholms län 7,8. 1947 bodde 56 % av LM-arna i Brännkyrka, 31,5 % i inre Stockholm och 7,5 % i Stockholms län. Den LM-ska befolkningstätheten i Brännkyrka växer sålunda fortfarande.

Den 1 juni 1948 bodde i Brännkyrka församling 2 683 LM:are, i inre Stockholm 1 349 och i Stockholms län 340. Fördelningen mellan de större bostadscentra inom själva Brännkyrka var: Midsommarkransen 879, Hägerstensåsen 735 och Västberga 431. Är det många, som vill flytta tillbaka »in till stan»?

Hos personalkonsulenterna, där man hjälper LM-arna med deras bostadsbekymmer, har man märkt, att äldre familjer med traditioner i inre staden gärna söker sig tillbaka dit, om möjlighet finns. Om en anställds hustru arbetar t. ex. ute vid Värtan, är det ju också rätt naturligt, att makarna vill bo lite mera centralt. Yngre, nybildade familjer finner sig däremot i allmänhet väl tillrätta i »Kransen», Västberga eller Aspudden.

Den ganska naturliga strävan att bo så nära arbetsplatsen som möjligt återspeglas även i siffrorna för Ermi. Där visar det sig, att 40 % av de anställda eller 350 stycken bor i Bromma, medan 33 % eller 325 stycken bor i inre Stockholm. Som nummer 3 kommer Råsunda, Solna och Sundbyberg med 23 % eller 180 personer.

Siffrorna för Alpha är också värtaliga. 368 personer eller 41 % av samtliga anställda bor i Sundbyberg, 156 eller 16,7 % i Solna och 108 eller 12 % i Spånga. Det inre Stockholm kommer härvidlag först på fjärde plats med 98 personer eller 10,8 % av de anställda.

AB Svenska Elektronrör har på grund av sitt läge sin naturliga »befolkningskoncentration» omkring Hammarby. I Hammarbyhöjden och samhällena där omkring bor sålunda 45,6 % av de anställda. Närmast därefter kommer inre Stockholm — företrädesvis Södermalm — med 36,9 % och som trea Stockholms län (södra delen) med 8 %.

Koncernmästerskapen i fri idrott

Koncernmästerskapen i fri idrott för seniorer gick på Kristinebergs idrottsplats 28 augusti. Tyvärr var deltagandet ganska magert från de anslutna företagen, medan LM i Midsommarkransen var bra representerat. Resultaten var relativt goda och meddelas här nedan.

100 m: 1) S Kullberg, LME, 11,2, 2) B Backholm, LME, 11,3, 3) K E Ekman, LME, 11,6.

1 500 m: 1) R Blixt, Ermi, 4,12, 2) G Lövgren, LME, 4,12, 3) G Sparremo, Gröndal, 4,16.

Höjdhop: 1) A Sjödin, LME, 1,60, 2) K Sjöberg, SRA, 1,60, 3) S Kullberg, LME, 1,60.

Längdhopp: 1) S Kullberg, LME, 6,38, 2) G Fransson, LME, 6,01, 3) A Myrin, Gröndal, 5,70.

Diskus: 1) A Kutser, Sieverts Kabelverk, 40,51, 2) A Sjödin, LME, 39,40, 3) B Rosell, LME, 36,87.

Kula: 1) L Österberg, Sieverts Kabelverk, 12,88, 2) A Kutser, Sieverts Kabelverk, 12,66, 3) A Sjödin, LME, 12,28.

Koncernmästerskapen i fri idrott för äldre och yngre oldboys hölls 4 september. Deltagarna var många och resultaten goda. De bästa resultaten blev:

Yngre oldboys:

100 m: 1) F Andersson, LME, 12,8, 2) Th Jonsson, LME, 12,9, 3) S Pettersson, LME, 13,0.

Längdhopp: 1) G Eriksson, Kabelverket, 5,70, 2) Th Johnsson, LME, 5,67, 3) O Kurvitz, SRA, 5,41.

Höjdhop: 1) G Ericsson, Kabelverket, 1,55, 2) A Weineby, Ermi, 1,50, 3) P Tiderman, LME, 1,50.

Kula: 1) O Kurvitz, SRA, 11,23, 2) B Rosell, LME, 10,01, 3) A Åkerström, Ermi, 9,75.

Diskus: 1) B Rosell, LME, 34,62, 2) O Kurvitz, SRA, 34,14, 3) A Åkerström, Ermi, 29,85.

1 500 m: 1) H Forsberg, LME, 4,39,0, 2) Th Jonsson, LME, 4,58,2, 3) A Weineby, Ermi, 5,26,0.

Äldre oldboys:

100 m: 1) U Jehler, LME, 13,7, 2) E Gustavsson, LME, 14,8, 3) P Norstedt, SIB, 15,0.

Längdhopp: 1) U Jehler, LME, 5,22, 2) E Gustavsson, LME, 4,77, 3) N Johansson, Kabelverket, 4,60.

Höjdhop: 1) U Jehler, LME, 1,55, 2) E Gustavsson, LME, 1,30, 3) U Sundgren, LME, 1,15.

Kula: 1) U Jehler, LME, 8,83, 2) E Gustavsson, LME, 8,79, 3) A Vestlund, LME, 8,69.

Diskus: 1) U Jehler, LME, 27,84, 2) U Sundgren, LME, 25,30, 3) E Gustavsson, LME, 23,92.

1 500 m: 1) G Dahlberg, Kabelverket, 5,26,0, 2) U Jehler, LME, 5,31,0.

Karin Olofsson bäst i damernas fria idrott

Koncernmästerskapen i fri idrott för damer hölls 4 september på Kristinebergs idrottsplats. De bästa resultaten blev:

80 m: 1) Karin Olofsson, Radiola, 11,1, 2) Märta Karlsson, Kabelverket, 11,3, 3) Maj-Lis Gustavsson, LME, 12.

Höjdhop: 1) Maj-Lis Gustavsson, LME, 1,30, 2) Karin Olofsson, Radiola, 1,25, 3) Lena Bergqvist, LME, 1,25.

Längdhopp: 1) Karin Olofsson, Radiola, 4,49, 2) Märta Karlsson, Kabelverket, 4,29, 3) Maj-Lis Gustavsson, LME, 4,09.

Slungboll: 1) Karin Olofsson, Radiola, 37,55, 2) Märta Karlsson, Kabelverket, 35,98, 3) Margarete Johansen, LME, 35,54.

Stafett 4×80 m: 1) Radiola, 48,1, 2) LME, 48,2, 3) Alpha, 49,1.

Radiolas flickor vann trevlig finsk handbollsturnering

Svenska Radioaktiebolagets handbolls-flickor gjorde i slutet av juli och början av augusti en resa till Finland, dit de inbjöds av Turun Tovarit i Åbo. Redan första dagen — i vars program för övrigt ingick ett besök i Åbo domkyrka under sakkunnig ledning — spelades de första matcherna i en triangelturnering mellan Turun Tovarit, Pargas IF och Radiola Sportförening. Inledningsmatchen gick mellan Radiola och Turun Tovarit, och Radiola presterade det bästa spel de visat någon gång. Första halvlek vanns av de finska värdarna med 3—2 men andra halvlek blev helt gästernas och slutresultatet var 5—3 till Radiola. I den andra matchen vann Turun Tovarit över Pargas med 3—0. Kvällens sista match gick mellan Radiola och Pargas. Radiola vann med 4—0.

Nästa dag fick resenärerna se en fotbollsmatch mellan Turun Tovarit och Helsingforskamraterna, det senare laget Finlandsmästare 1947. Turun Tovarit vann, trots justerad målvakt, med 3—2.

Tredje dagen stod Pargas för värdskapet, och då spelades de sista matcherna i turneringen. Mot Turun Tovarit vann Radiola med 1—0 och mot Pargas med 3—1, och det hela avslutades med att Pargas överraskande vann mot Turun Tovarit med 2—1.

Sista dagen ägnades åt souvenirköp, besök på Kuppittaa keramikfabrik m. m.

Turneringens slutresultat blev alltså:

Radiola SF	13—4	8 poäng
Turun Tovarit	9—7	2 »
Pargas IF	3—10	2 »

Varpaspelarna

har som vanligt legat väl framme. De har sålunda besegrat Nymans verkstäder med 330—318 och vann klass C i korporationsmästerskapen. I klass D kom de tvåa. I koncernmästerskapen placerade sig LM:s varpaspelare som etta med Älvsjö kabelverk på andra plats. I den s.k. trösttävlingen, slutligen, tog LM både första och andra placeringen.

Alpha koncernmästare i damhandboll

SRA stod som arrangör för årets cup-tävling. Anmälda var LME, Radiola, Elektronrör och Alpha. I första omgången vann Alpha över LME med 3—2 och SRA slog SER med 9—6.

Finalmatchen mellan Alpha och SRA blev en spännande och hård uppgörelse. I halvtid ledde SRA med 1—0, men i andra halvlek tog Alphaflickornas större rutin ut sin rätt och segern blev deras med 2—1.

N. H.

Nervöst i Vasaparken

Det är den 10 juni 1948. En lång, mörk, ung man står och trampar nervöst utanför Vasaparkens gröna gräsmatta. Han bär sig underligt åt — mumlar halvhögt för sig själv, ser mest bekymrad ut, men ibland lyser han upp som om tusen bekymmer plötsligt lyfts från hans skuldror. Han ser ideligen på klockan, gör mystiska, skuggboxande rörelser med armarna och hela tiden kan de omkringstående lyssna till en monolog, som låter ungefär så här: »Vackert. Skjut, Maj-Lis! — Sååja. — Akta bakom dej!! — Jäklar! — Markera yttern för sjutton! — Ner i försvaret! — Skjuut!!! Jää — — — Bara fem minuter kvar. — Passa till Birgit!! — Skjuut!! — Nää jäklar — — — Blås. — Bollen är ju dö!! osv. osv.

Den skuggboxande gentlemannen avslöjas som lagledare för LME:s kvinnliga handbollslag. Ute på planen kämpar LME och Alpha om seriesegern i division II i Korpidrottsförbundets stora handbollsturnering. Alpha leder med 2—0 och det är bara några minuter kvar. Står sig resultatet tiden ut, vinner Alpha seriesegern, men kan LME-flickorna spräcka nollan, vinner de på bättre målkvot.

Det är spänning bland de 100-tals supporters, som kantar planen — så spännande att aftontidningarna dagen efter skriver att det är turneringens mest spännande match.

Vår skuggboxande vän gör plötsligt ett glädjeskutt. LME har lyckats reducera. Slutresultatet 2—1 till Alpha, men LME tar seriesegern. Lagledaren sjunker lättad ihop och blir normal igen.

»LME-olympiaden» i Katrineholm

Den livaktiga korporationsklubben LME i Katrineholm höll 8 augusti sina klubb-tävlingar i allmän idrott, »LME-olympiaden», och hade av Eriksbergs idrottsförening fått tillstånd att begagna föreningens idrottsplats vid Eriksbergs slott, ca 15 km sydost om Katrineholm.

Sommarens idrottsfacit

Ett ihållande regn under natten såg ut att äventyra tävlingarna, men på förmiddagen klarnade det upp och tävlingarna blev mycket lyckade, fränsett att banorna var tunga, varigenom tiderna blev sämre. Tävlingarna var mycket internationellt betonade, eftersom korporationsklubben är sammansatt av många olika nationaliteter.

Tävlingarna omfattades med mycket stort intresse, och den mest internationella uppgörelsen ägde rum i damstafetten 4×100 meter, där ett »Europa-lag» segrade över »Sverige-laget». Det var rumänskan Helena Kauffmann, som på sin sträcka inte bara hämtade in »Sverige-lagets» försprång utan skaffade sitt lag en betryggande marginal. Löpning 1500 meter blev en spännande kraftmätning, som vanns av Valter Bursell på den förhållandevis goda tiden 4.51. En fotbollsmatch mellan ett herr- och ett damlag vanns av herrarna med 6—4.

Prisutdelningen förrättades omedelbart efter tävlingarnas slut. Segraren i varje gren erhöLL LME IK:s silverplakett, andre man dess bronsplakett och tredje dess bronsmedalj. Samtidigt utdelades de priser, som klubben donerade till LME-skyttarna vid Katrineholms skyttegilles korporationsskjutningar i våras.

Efter prisutdelningen besågs Eriksbergs slottspark, slottskapell och vagnsmuseum.

Resultaten i tävlingarna blev följande:

Längd: 1) Bengt Johansson, Vta 53, 5,25; 2) Eric Crona, Vta 52, 4,85; 3) Eric Kempinsky, Vta 53, 4,72.

Kula: 1) Eric Kempinsky, Vta 53, 8,91; 2) Eric Crona, Vta 52, 8,52; 3) Bengt Johansson, Vta 53, 8,51.

80 m damer: 1) Maimu Ojaste, Vta 53, 13,1; 2) Ulla Lundgren, Vta 52, 14,0.

100 m herrar: 1) Bengt Johansson, Vta 53, 13,1; 2) Eric Kempinsky, Vta 53, 13,2; 3) Lennart Hellberg, Vta 51, 14,0.

1500 m herrar: 1) Valter Bursell, Vta 53, 4,51; 2) Eric Kempinsky, Vta 53, 4,58,2; 3) John Andersson, Vta 51, 5,10; 4) August Ojaste, Vta 50, 5,20.

4×100 m damer: 1) Europalaget 1.09,1; 2) Svenska laget 1.11,5.

Slungboll: 1) Sonja Silo, Vta 52, 28,64; 2) Ulla Lundgren, Vta 52, 25,71; 3) Ruth Mortensen, Vta 52, 19,04.

4×100 m: 1) Avd. Vta 52—53, 55,2; 2) Avd. Vta 51, 57,2.

Fotboll: Herrlag—Damlag 6—4 (halvtid 5—0).

Idrottslivet har blomstrat mycket frodigt i sommar och LM-arna har varit flitigt i farten. I de flesta fall har de också hävdat sig mycket bra. Undantag utgör fotbollen, där laget tydligen inte är riktigt moget för korpelitserien, där det råkat hamna. Den fria idrotten och handbollen har däremot tagit hem många vackra segrar.

En klubbmatch i fri idrott mellan LME och tullen har gått i två omgångar, 27 juli och 31 augusti. Den omfattade löp-

ning 100, 400 och 1500 meter, kula, diskus, spjut, höjdhopp, längdhopp och stafett 100+200+300+400 meter. Kraftmätningen vanns av LME med 100 poäng mot tullens 80.

Även LME och Aerotransport har mötts i klubbmatch med samma grenar jämte 80 meter, slungboll och höjdhopp för damer samt damstafett 4×80 meter. I denna match segrade LME med 149 mot 122.

Intressant var en triangelmatch mellan LME, Sandvikens Jernverk och Nymans verkstäder, vilken är avsedd att bli årligen återkommande. Den omfattade samma grenar utom spjut, samt i damidrotten 80 m, slungboll och längdhopp. Även denna match vanns av LME, som tog 98 poäng, följt av Sandviken med 84 och Nymans med 51.

Scania Vabis och LME möttes i Södertälje till en klubbmatch i fri idrott och fotboll den 8 september. Grenarna var 100 m, 400 m, 1500 m, höjdhopp, längdhopp, diskus, kula, stafett 100+200+300+400 samt fotboll. Slutresultatet blev att LME trots nederlag i fotboll segrade med 101 poäng mot Scania Vabis' 64.

De största poängplockarna i fri idrott har varit S Kullberg, *Xla*, G Blomberg, *Tu*, och A Sjödin, *Tl*.

För att återgå till fotbollen, så har kampen i elitserien som sagts skötts med växlande framgång. Betydligt mera segerrikt är ett oldboyslag i klass II, icke aktiva spelare, som spelat 6 matcher, vunnit 6 och fått målvoten 12—0! En del vänskapsmatcher har spelats och ömsom vunnits, ömsom förlorats. De nyttigaste spelarna har varit K I Svanström, *Vta 11*, G Bengtsson, *Vta 13*, och målvakten E Gustavsson, »Smäländ», *Vta 15*.

Alpha-flickorna slog »gubbarna»

En fotbollsmatch av det mindre vanliga slaget spelades 16 aug. på Sundbybergs idrottsplats. Alphas kvinnliga handbollslag mötte »gubbarna».

När andra halvlek pågått en stund stod det klart att flickorna skulle ta hem spelet. Deras kedja sågade sig oupphörligt fram och med lite bättre tur kunde segern blivit ännu större men stannade vid 5—3.

I returmatchen ställde gubbarna upp med ett något förnygrat lag, och tog revansch. Vid halvtid stod ställningen 5—2 till gubbarna men utjämnades till 5—4 vid full tid.

Programmet fylldes ut med dragkamp mellan tjänstemän och gubbar från verktygsavd., vilka senare visade sig för lätta. Inkomsterna gick till fankommittén, som stod som arrangör.

Lördagen den 18 september möttes verktygsavdelningen och kontoret vid AB Alpha till en dust i fotboll. Det blev en spännande uppgörelse, och resultatet blev 2—2.

Alpha skytte

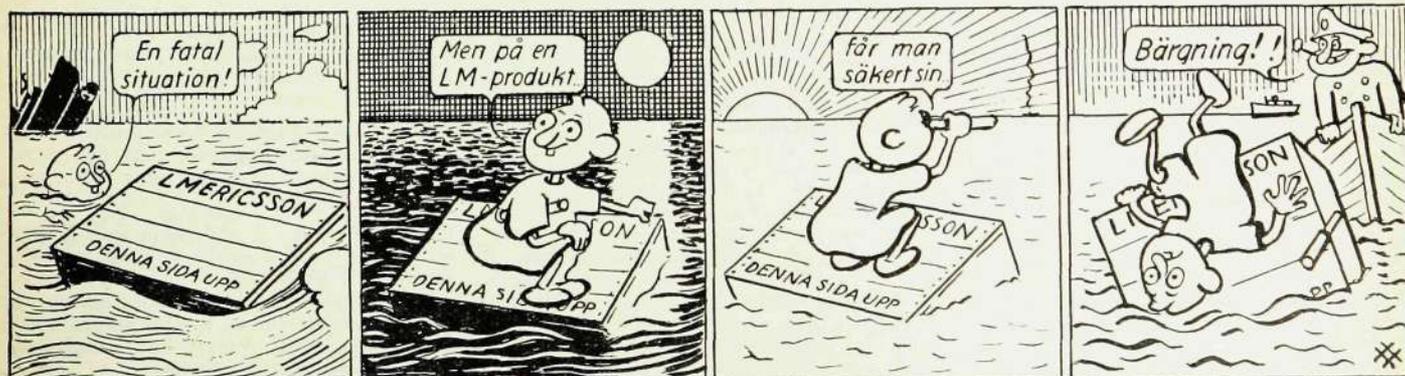
I Alphas korpsskytteförening tävlades det om klubbmästerskapet lördagen den 4 september. Följande mästare korades:

- Klass IV. Nils Ingwall, 74 poäng.
 » III. Arnold Lundborg, 62 poäng.
 » II. Gösta Nilsson, 78 poäng.
 » I. Carl Berg, 78 poäng.

Triangelmatchen mellan Alpha, Järnhs och Signalverkstäderna lördagen den 11 september gav följande resultat:

1. Alpha 615 poäng.
2. Järnhs 596 poäng.
3. Signalverkstäderna 558 poäng.

PLINGELIN

Semesteräventyret

hade intresserat rätt många LM:are, som med hjälp av karta och tidtabell och annan attriralj sökt räkna ut, vilken väg den semestrade LM:aren färdats och vad det fartyg hette, som förde honom hem. En del hade orienterat fel med besked — en hamnade bl. a. på Kinnekulle i tro att detta hederliga gamla skifferberg var vulkaniskt, helt förglömmade tändsticksfabriken Vulcan i Jönköping — och de alla flesta tror tydligen, att slipstenarnas hemtrakt heter Mora. Den heter istället Orsa.

Den riktiga färdvägen var: Stockholm — Norrtälje — Uppsala — Krylbo — Säter — Orsa — Östersund — Göteborg — Motala — Karlskrona — Stockholm. Fartyget var jagaren Kalmar. Först öppnade rätta lösningen var insänd av P O Nyhult, Rifa, som hoppas på en ny semestrade LM:are i vinter. Vi ska tänka på saken. Tills vidare kan ju hr Nyhult fondera vinsttjän i botten på reskassan.

»Kal» i Götet kom med en sant humoristisk lösning, som tyvärr inte var rätt på alla punkter. Vilket var synd, för den lösningen kunde ha varit värd att införas ordagrant.

Rebusen

Rebuslösarna är ett samvetsgrant släkte och alla insända lösningar var riktiga. Den först öppnade hade insänts av S Holgersson, Vta 62, Ermi, som alltså gynades av turen och har att vänta en tia. Lösningen lydde: »De soliga semesterdagarna är tillända och nu suger vi i igen med nya tag.»

Orkesterutflykt till Sandhamn

LM-orkesterns sommarutflykt ordnades i år den 15 augusti och målet var Sandhamn. Trots att man denna gång hyrt en större båt än vanligt, rådde trängsel ombord på grund av det stora deltagareantalet. Härligt sommarväder rådde och efter orkesterns konsert på dansbanan i Sandhamn blev det middag på klubbhuset och tävlingar i kammarskjutning och handgranatkastning, ordnade av hemvärnet. På hemvägen var det dans ombord.

Ermikören, som vilat sig över sommaren, har nu återupptagit repetitionerna. Kören räknar ett 20-tal man, men befinner sig i tillväxt. Om planerna avslöjar man för närvarande bara att man i höst ämnar konsvertera ett par gånger inom företaget.

Ermi-orkestern, 15 man under ledning av hr Sven Wallinder, är i full verksamhet. Orkestern ger konsert en gång i månaden i lunchrummet.

En sykurs har ordnats på Ermi under ledning av fru Nyström. Flickorna samlas varje månad och intresset för sykursen är mycket stort.

Alpha-kören har börjat höstrepetitionerna. Antalet sångare än nu ungefär 25, men man har gott hopp om att nå siffran 40, som man anser vara lagom. Första repetitionskvällen för hösten arrangerades ett samkväm med kaffe och dans.

Föreståndaren för LM:s matsal i Midsommarkransen, herr T Carlsson, efterträdades den 1 juli i sin befattning av en kvinnlig Sarakollega, fröken Elsa Simlund.

LME:s Idrottsklubb anordnar prisutdelning

i Midsommargården den 29 oktober. En månad senare, 30 november, blir det prisutdelning för L M Ericssonföretagens Idrettsförbund, också i Midsommargården.

En familjeafton

arrangerades av LM-kören lördagen den 18 september. Efter visning av en del verkstadslokaler samt demonstrationshallen blev det konsert i tjänstemannamatsalen. Efter sång av kören, en damtrio och Rudolf Nordström följde supé och dans med underhållning av olika slag.

Skansendagens medverkande

var 16 september av Fritidskommittén inbjudna till ett samkväm i Midsommargården. Efter kaffeservering svarade de inbjudna själva för underhållningen med musik, kör- och solosång. Vid dansen efteråt svarade dragspelare från kabelverket i Älvsjö för musiken.

Nyheter i Bokstugan

Bokstugan, som finns vid huvudfabriken i Midsommarkransen, närmare bestämt hos personalkonsultanten, har nu fått in en del av höstens boknyheter. Bland de mest efterfrågade kan nämnas: *Linclater*: Äventyrets konst, *Roberts*: Kapten För-siktig, *Sinclair*: En värld att vinna, *Forester*: Gäldad skuld, *Lundberg*: Svensk i Sovjet, *Golowanjuk*: Drömhandlaren, *Nilsson-Tanner*: Du ropade mitt namn och *Cochran*: Rymmare blir fasttagare.

Det lönar sig tydligen att göra ett besök i Bokstugan och redan nu försäkra sig om god underhållning för kulna höstkvalar. Bokstugan är öppen vardagar utom lördagar kl. 11.30—13.00 och 16.30—17.00 samt lördagar kl. 12.30—13.00.

Orkesterföreningens höstfest

L M Ericssons orkesterförening ordnar i år den sedvanliga höstfesten i samband med LM-orkesterns 10-årsjubileum 30 oktober. Huvudpunkten i det digra programmet blir en konsert i matsalen och arrangörerna lovar många överraskningar. Biljetter säljs som vanligt hos skrivbiträdena, i vaktmästerierna och hos personalkonsultanten. Åtgången väntas bli strykande, så det är bäst att passa på i tid.

Nytt från Bridgeklubben

LM:s Bridgeklubb har startat den nya höstsäsongen med en nybörjarkurs med ett 60-tal deltagare. Klubben hoppas att till våren kunna anordna ytterligare en, samt dessutom en kurs i slamteknik och avancerad spelföring. Deltagare från övriga till koncernen hörande företag är hjärtligt välkomna.

Den mesta tiden upptas emellertid av tävlingsspelet. Klubben anordnar varje onsdagskväll kl. 19.15 i tjänstemannamatsalen partävling (ev. 4-manna). En liten insats kommer eventuellt att införas. I den av Stockholms Korporationsbridgeförbund anordnade ligan deltar LM med 3 lag, hittills med skiftande resultat. I AB:s Korptävling på Göta Källare under okt. och nov. kommer ett flertal par att

Korsord nr 8

									11	
1			R							E
2			R							T
3			R			R				
4			H							G
		5	C							R
6			A			E				
		7	A							A
8			P							A
9			D							O
10			R					S		

1. Skrivbiträde.
2. Poetisk dalmas.
3. Film och gångsätt.
4. 50-årig författare.
5. Bongo, bongo, bongo.
6. Kanske nödvändig under semestern.
7. Kvalitetsradio.
8. Öländsk nationalrätt.
9. På norska »kringkastning».
10. Förstummad.
11. Där finns LME:s nya fabrik i Tobaksmonopolets gamla.

Först öppnade rätta lösning belönas som vanligt med en tia. Svaren skall vara red. till handa senast 15 november. Märk kuvertet »Korsord nr 8».

Bridgeproblem nr 3

♦ Å K 10	♠ N	♠ kn 9 7 5
♥ 9 7	V	♥ 6 5 4
♦ D 7 6 2	Ö	♦ K kn 5 4 3
♣ Å 8 6 4	S	♣ kn
- ♦ D 8 6
- ♥ 3 2
- ♦ 10 9 8
- ♣ 10 9 7 5 3
- ♦ 4 3 2
- ♥ Å K D kn 10 8
- ♦ Å
- ♣ K D 2

Syd spelar storslam i hjärter. Väst börjar med spaderäss. Hur skall Syd spela för att gå hem i sitt bud mot varje för-svar?

Svaren, märkta »Bridgeproblem 3», bör vara red. till handa senast 15 november. En tia för den först öppnade rätta lösningen.

deltaga. Klubben hoppas även att när tävlingarna kommit igång kunna utmana andra korporationer till heta duster vid det »gröna bordets».

Under hösten kommer en seriepristävling med etapp- och slutpriser att äga rum. Den kommer att gälla bud- och spelproblem.

På årsmötet den 2 september utsågs styrelse, som består av hr L Larsåker, Vi. ingenjör O Grönwall, Ntr. och förman N Östling, Vta 30. Beslut fattades om en ny kurs, speciellt med avsikt att få med verkstadspersonal. Vidare behandlades en del föreningstekniska frågor.